

Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
Történelem-Filozófia Kar
Egyetemi év: 2008–2009
Félév: I.

I. Általános információk az előadásokról, szemináriumokról, szak- vagy laborgyakorlatokról

Tantárgy neve: XIX–XX. század művészete (Istoria artei universale în secolele XIX–XX.)

Kódszám: HRR 2101

Kreditszám: 6

Helyszín: Echinox épülete, Virgil Vătăşianu-(57.) terem

Órarend:

II. Az előadás, szeminárium, szak- vagy laborgyakorlat tituláris oktatója

Név, tudományos fokozat: asist. **Kovács Zsolt**, tanársegéd

Elérhetőség (e-mail cím, esetleg telefonszám): ega@mail.dntcj.ro

Fogadási óra: csütörtök, 14.00–16.00

III. A tantárgy leírása:

[a tantárgy általános célkitűzései, tartalma, a tantárgy keretében elsajátított kompetenciák, az előadások, szemináriumok vagy szakgyakorlatok során használt módszerek– **10-20 sor**].

A tantárgy a XIX–XX. század művészetének alakulásáról a fontosabb művészeinek pályáján keresztül kíván áttekintést nyújtani a klasszicizmustól kezdődően a XX. század közepének fontosabb irányzataiig. Az előadások anyagát stíluskorszakokként, irányzatokként tagoltuk, míg a szemináriumok az egyes specifikus kérdésekre térnének ki egy-egy alkotó életművét tárgyalva.

A félév során a hallgatók e korszak művészettörténeti kérdéseiben szereznének jártasságot, a modern művészet terminológiai kérdéseit sajátítanák el. A szemináriumok keretében műelemzési feladatokat, csoportos bemutatások előkészítését is feladatul kapnák.

IV. Kötelező könyvészet:

[a tantárgy oktatása során megemlített/használt könyvészeti anyagok teljes azonosító adatai, megjelölve pontosan fellelhetőségi helyét, az internetes forrásokat is beleszámítva – **max. 10 cím**].

Hofmann, Werner.: *A földi paradicsom. 19. századi motívumok és eszmék.* Bp. é.n. (EGMA)

Honour, Hugh: *Klasszicizmus.* Bp. 1991. (EGMA) Románul is.

Impresszionizmus. Szerk. Ingo F. Walther. Köln–Budapest, 2003. (EGMA)

Micheli, Mario de: *Az avantgardizmus.* Budapest 1978.

Németh Lajos: *A XIX. század művészete. A historizmustól a szecesszióig.* Budapest 1974. (EME-Jordáky)

Neoclassicism and romanticism. Ed.Toman, Rolf. München: Köneman, 2000.

Read, Herbert: *A modern festészet.* Budapest 1965.

Read, Herbert: *A modern szobrászat.* Budapest 1974.

Zádor Anna: *Klasszicizmus és romantika. A XIX. század művészete.* Budapest 1976. (IA, EME-Jordáky)

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F.

Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu)

V. A tantárgy oktatása során használt eszköztár:

[számítógép, specifikus és/vagy laboratóriumi felszerelések, speciális felszerelések, különböző anyagok stb. – megjelölve hogy ezeket a kar biztosítja vagy nem– **nem kötelező**].

A tantárgy oktatása bő illusztrációs anyag használatát feltételezi, amihez számítógépes kivetítő szükséges.

VI. Az előadások, szemináriumok, részfelmérések/parciális vizsgák, elvégzendő feladatok részletes terve/beosztása:

[Pontosan megjelölve minden egyes találkozó időpontját, az egyes találkozók keretében ismertetésre kerülő tematikát, azon belül pedig az alapfogalmakat és kulcsszavakat, a releváns könyvészeti anyagot, megjelölve a az egyes kurzusok keretében ismertetett anyagrészhöz tartozó fejezeteket és/vagy oldalszámokat, valamint a diákok számára kijelölt kötelezettségek terminusait (olvasmányok, írásbeli feladatok, gyakorlati munkák)].

1. A klasszicizmus és romantika stílusfogalma. A klasszicizmus korának jellemzői. A klasszicista építészet és szobrászat.

Könyvészet:

Zádor Anna: *Klasszicizmus és romantika. A XIX. század művészete.* Budapest 1976. 7–159.

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880.* New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) 19–87,

Neoclassicism and romanticism. Ed.Toman, Rolf. München: Köneman, 2000. 6–318.

Írásbeli feladat: könyvismertetést írni az alábbi lista egy könyvéről. Leadási határidő: utolsó előtti óra.

- Adriani, Götz: *Cézanne-Gemälde.* Köln 1993. (EGMA)
- Bowness, Alan: *Modern European Art.* London, 1992. (World of Art) (EGMA)

- Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA)
- Brion, Marcel: *Pictura romantică*. București 1972. (IA)
- Hitchcock, Henry-Russel: *Architecture: nineteenth and twentieth centuries*. New Haven-London, 1987. (Pelican History of Art) (EGMA)
- Honour, Hugh: *Romantismul*. I–II. București 1983. (IA, BCU, stb.)
- Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) (EGMA)
- Pool, Phoebe: *Impressionism*. London, 1967. (EGMA)
- Rewald, John: *Istoria impresionismului*. I–II. Buc. 1974. (IA)
- Rewald, John: *Postimpresionismul*. I–II. Buc. 1974. (IA)
- *Picasso's Les Femmes d'Alger (O. J. R. Version O)*. Ed. Christopher Green. Cambridge, 2001.
- *Clasicism and Romanticism*. Ed. Toman, Rolf. Könemann (BCU, EGA)

2. Klasszicista festészet. A romantika művészetének általános jellemzői. A romantika építésze és szobrászata.

Könyvészet:

Zádor Anna: *Klasszicizmus és romantika. A XIX. század művészete*. Budapest 1976. 163–245.

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) 19–87, 377–597.

Neoclassicism and romanticism. Ed. Toman, Rolf. München: Köneman, 2000. 318–380, 14–318.

3. A romantika festésze. Géricault, Delacroix. A német romantika tájképfestésze (Caspar David Friedrich). Otto Runge. A nazarénusok.

Könyvészet:

Zádor Anna: *Klasszicizmus és romantika. A XIX. század művészete*. Budapest 1976. 245–292.

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) 95–247.

Neoclassicism and romanticism. Ed. Toman, Rolf. München: Köneman, 2000. 318–380.

4. A realizmus. Courbet és Daumier.

Könyvészet:

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) –247–297.

Kerstin Stremmel: *Realizmus*. Budapest, 2005. (EGA)

5. Manet. Az impresszionizmus általános jellegzetességei.

Könyvészet:

Hofmann, Werner: *Manet: Reggeli a műteremben*. Budapest 1987. (Heltai)

Impresszionizmus. Szerk. Ingo F. Walther. Köln–Budapest, 2003. 9–103.

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) 331–343.

6. Impresszionista festészet: Monet, Renoir, Degas.

Könyvészet:

Impresszionizmus. Szerk. Ingo F. Walther. Köln–Budapest, 2003. 103–253.

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) 343–369.

Monet és barátai. Szerk. Geskó Judit. Budapest, 2003. (EGMA) 61–101.

Részfelmérő: Emlékismeret I. (megadott lista alapján műalkotások azonosítása és elemzése)

7. A neoimpresszionizmus: Seurat és Signac.

Könyvészet:

Németh Lajos: *Seurat*. Bp. 1966. (IA)

Signac, Paul: *Délaacroixtól a neoimpresszionizmusig*. Bp. 1978. (Heltai)

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA) 155–159.

Impresszionizmus. Szerk. Ingo F. Walther. Köln–Budapest, 2003. 253–298.

8. A posztimpresszionizmus festészete: Van Gogh, Gauguin, Toulouse-Lautrec.

Könyvészet:

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA) 21–26.

Impresszionizmus. Szerk. Ingo F. Walther. Köln–Budapest, 2003. 298–328. (EGMA)

Rainer Metzger - Ingo F. Walther: *Van Gogh*. Budapest 2004. (EGMA)

9. A posztimpresszionizmus festészete: Cézanne. A szimbolizmus. A Nabis.

Könyvészet:

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA)26–29.

Adriani, Götz: *Cézanne-Gemälde*. Köln 1993. (EGMA)

A szimbolizmus enciklopédiája. Összeállította Jean Cassou. Budapest, 1984. 7–159.

10. A XIX. század végének, XX. század elejének szobrászata. Rodin.

Könyvészet:

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880*. New Haven-London, 1995. 407–421.

Read, Herbert: *A modern szobrászat*. Budapest 1974.

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F. Walther et al.. Köln 2000. (EGMA, Andreescu) vonatkozó fejezete

11. Avangárd mozgalmak a XX. század elején: fauvizmus és kubizmus.

Könyvészet:

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA) 32–35.

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F. Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu) vonatkozó fejezetei

Stangos, Nikos: *Concepts of Modern Art. From Fauvism to Postmodernism*. London: Thames and Hudson(3th ed.), 1994. (EGMA) *Fauvism* és *Cubism* fejezetek.

12. . **Avangárd mozgalmak a XX. század elején: futurizmus és metafizikai festészet.**

Könyvészet:

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA) 35–36.

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F. Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu) vonatkozó fejezetei

Stangos, Nikos: *Concepts of Modern Art. From Fauvism to Postmodernism*. London: Thames and Hudson(3th ed.), 1994. (EGMA) *Futurism* fejezet.

Sylvia Martin, Uta Grosenick (eds.): *Futurism*. Köln, 2004. (EGMA)

13. **Expresszionizmus (Die Brücke, Blaue Reiter). Konstruktivizmus.**

Könyvészet:

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F. Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu) vonatkozó fejezetei

Stangos, Nikos: *Concepts of Modern Art. From Fauvism to Postmodernism*. London: Thames and Hudson(3th ed.), 1994. (EGMA) vonatkozó fejezetei

Részfelmérő: Emlékismeret II. (megadott lista alapján műalkotások azonosítása és elemzése)

14. **Dada, szürrealizmus. A XX. század közepének irányzatai:** pop art, op art, action painting, performance, land art, etc.

Könyvészet:

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA)

Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography. Ed. Ingo F. Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu) vonatkozó fejezetei

Stangos, Nikos: *Concepts of Modern Art. From Fauvism to Postmodernism*. London: Thames and Hudson(3th ed.), 1994. (EGMA) vonatkozó fejezetei

Cathrin Klingsöhr-Leroy, Uta Grosenick (szerk.): *Szürrealizmus*. Budapest, 2005. (EGMA)

Dietmar Elger, Uta Grosenick(eds.): *Dadaism*. Köln, 2004. (EGMA)

Karafiáth Judit: *Szürrealizmus*. Budapest, 1999. (EGMA)

VII. Felmérés/értékelés módja:

[A tevékenység elbírálásának összetevői (részvizsga, félévi dolgozat, kutatási projektek, aktív részvétel), az összetevők súlyozása a végső jegyben (hány %-a végső jegynek), a vizsgák lezajlásának módja (szóbeli, írásbeli), elbírálási kritériumok].

A végső jegyben a dolgozatok és a szemináriumi tevékenység aránya: **30 %**.

A fennmaradó **70 %**-ot a **szóbelivizsga** eredményei adják. E vizsga három részből áll: egy tétel az előadásból, egy szemináriumi tétel és két műelemzés.

VIII. Szervezési részletek, kivételes esetek kezelése:

[Jelenlét (esetenként), vizsgára való jelentkezés feltételei, pótolási lehetőségek, plagizálás, plagizálás következményei, vizsgán való csalások következményei, óvások megoldása].

Az előadásokon való részvétel nem kötelező, ellenben a szemináriumokon 70 %-os jelenlét kötelező. A szemináriumi tevékenységet (feladatok megoldása, hozzászólások, dolgozatok, stb.) a végső jegynél figyelembe vesszük.

A dolgozatok esetében észlelt plagizálást és a vizsgán való csalást súlyossága függvényében szankcionáljuk.

IX. Választható/opcionális könyvészet:

[A tantárgy oktatása során megemlíttet/használt könyvészeti anyagok teljes azonosító adatai, megjelölve pontosan fellelhetőségi helyét, internetes elérhetőséget is beleszámítva].

***Aknai Tamás: *Egyetemes művészettörténet 1945–1980*. Bp.–Pécs, 2001. (EGMA)

Argan, Giulio Carlo: *Arta modernă. 1770–1970*. București 1962.

*****Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography*. Ed. Ingo F. Walther et al. Köln 2000. (EGMA, Andreescu)

Brettell, Richard R.: *Modern Art 1851–1929*. Oxford, 1999. (Oxford History of Art) (EGMA)

Brion, Marcel: *Arta abstractă*. București 1972.

Brion, Marcel: *Pictura romantică*. București 1972. (IA)

Bowness, Alan: *Modern European Art*. London, 1992. (World of Art) (EGMA)

Chevalier, Denys: *Picasso kék és rózsaszín korszaka*. Bp., 1981. (EGMA)

Concepts of Modern Art. From Fauvism to Postmodernism. Ed. Nikos Stangos. London, 1994. (World of Art) (EGMA)

**Courthion, Pierre: *Curențe și tendințe în arta secolului XX*. București 1973.

Dietmar Elger, Uta Grosenick(eds.): *Dadaism*. Köln, 2004. (EGMA)

Francastel, Pierre: *Impresionismul*. Buc. 1977. (IA)

Grigorescu, Dan: *Cubismul*. Buc. 1972. (IA)

**Grigorescu, Dan: *Expresionismul*. Buc. 1969. (IA)

Guy Marica, Viorica: *Clasicismul în pictura franceză*. Buc. 1971.

***Hitchcock, Henry-Russel: *Architecture: nineteenth and twentieth centuries*. New Haven-London, 1987. (Pelican History of Art) (EGMA)

**Hofmann, Werner: *A modern művészet alapjai. Bevezetés a modern művészet szimbolikus formáinak világába*. Budapest 1974.

*Hofmann, Werner: *Paul Klee. A képi gondolkodás útjai*. Bp. 1988. (Heltai)

Honour, Hugh: *Romantismul*. I–II. București 1983.

Horga, Ioan: *Cubismul*. Buc. 1994. (IA)

Horga, Ioan: *Școala de la Barbizon*. Buc. 1990. (IA)

Adriani, Götz: *Cézanne-Gemälde*. Köln 1993. (EGMA)

A historizmus művészete Magyarországon. Művészettörténeti tanulmányok. Szerk. Zádor Anna. Bp. 1993.

Karafiáth Judit: *Szürrealizmus.* Budapest, 1999. (EGMA)

Cathrin Klingsöhr-Leroy, Uta Grosenick (szerk.): *Szürrealizmus.* Budapest, 2005. (EGMA)

Monet és barátai. Szerk. Geskó Judit. Budapest, 2003. (EGMA)

Novotny, Fritz: *Painting and Sculpture in Europe 1780–1880.* New Haven-London, 1995. (Pelican History of Art) (EGMA)

**Perneczky Géza: *Picasso–Picasso után.* Budapest 1989. (Heltai, EGMA)

Pevsner, Nikolaus: *A modern formatervezés úttörői.* Budapest 1977.

***Rewald, John: *Istoria impresionismului.* I-II. Buc. 1974. (IA)

***Rewald, John: *Postimpressionismul.* I-II. Buc. 1974. (IA)

Picasso's Les Femmes d'Alger (O. J. R. Version O). Ed. Christopher Green. Cambridge, 2001.

Pool, Phoebe: *Impressionism.* London, 1967. (EGMA)

Sembach, Klaus Jürgen: *Szecesszió.* Köln-Budapest, 2002. (EGMA)

**Sérullaz, Maurice: *Az impresszionizmus enciklopédiája.* Bp. 1978.

**Signac, Paul: *Délaacroixtól a neoimpresszionizmusig.* Bp. 1978. (Heltai)

**Szabó György: *A futurizmus.* Budapest 1964.

Venturi, Lionello: *De la Manet la Lautrec.* Buc. 1968. (IA)

**Venturi, Lionello: *Pictori moderni.* Buc. 1968. (IA)